

Aan de gemeenteraad van Berg en Dal

27 november 2017

Betreft: **intentieovereenkomst melkfabriek Dutch Dairy Products**
(carrousel d.d. 30 november 2017 en raadsvergadering d.d. 14 december 2017)

Geachte raadsleden,

Afgelopen maanden hebben wij met belangstelling het initiatief van Dutch Dairy Products (DDP) gevolgd, waarbij zij onderzoeken of zij in de leegstaande kippenstallen aan de Dennenkamp eventueel een melkfabriek kunnen vestigen.

Aan u wordt nu door het gemeentebestuur gevraagd in te stemmen met een intentieovereenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer die als doel heeft de vestiging van de melkfabriek te realiseren. Wij vragen u hier NIET mee in te stemmen.

De redenen voor ons verzoek zijn de volgende:

I. De argumenten van de gemeente

De argumenten van de gemeente vóór instemming met het initiatief van DDP die zijn aangevoerd in het raadsvoorstel B83 Bijlage 1a, zijn gedeeltelijk onjuist, onvolledig en soms misleidend:

1. 'Het nieuwe plan leidt tot een planologisch betere situatie'.

Eind 2015 is een ontwerp-milieuvergunning voor het houden van ruim 291.000 kippen (in verrijkte kooien) ter inzage gelegd. Volgens de gemeente is er *'niet gebleken dat er beletsels zijn om deze te verlenen'*. Dit klopt niet. In een uitgebreide zienswijze, na te lezen op onze website, heeft de WMG betoogd dat deze vergunning niet kan worden verleend, om de eenvoudige reden dat het beoogde huisvestigingssysteem niet is toegestaan. Het bedrijf is nooit in werking geweest als verrijkte kooistal. Daardoor heeft het te gelden als een nieuw op te richten verrijkte kooi. En die is verboden. Mocht er toch een intensieve pluimveehouderij op de locatie moeten komen, dan zal er een nieuwe omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd die voldoet aan de dan geldende milieueisen. Wij roepen de gemeente op zich in het vervolg als vergunningverlener, vanuit het belang van haar burgers en het milieu, veel kritischer op te stellen dan tot nu toe in het dossier Van Deurzen is gebeurd. Ongeacht wat de nieuwe bestemming van deze locatie wordt.

De keuze voor een melkfabriek zou leiden tot *'een zeer sterke reductie van geconstateerde overlast'*. Het is winst dat de gemeente nu eindelijk erkent dat er overlast was van het kippenbedrijf. Dat is een

180 graden draai ten opzichte van 2008, toen men voor de derde maal Van Deurzen aan een vergunning wilde helpen door de regels voor stankhinder te negeren.

2. *'Er zijn kansen om tot een betere landschappelijke inpassing van de bestaande grootschalige bebouwing te komen'.*

Ook dit is een gelegenheidsargument. De voormalige eigenaar van de kippenfarm was op basis van de vergunning gehouden om de stallen landschappelijk in te passen. Dit is echter nooit gebeurd, noch is door de gemeente aangedrongen op uitvoering. Dat wil echter niet zeggen dat bij evt. voortzetting van het kippenbedrijf nog steeds geen landschappelijke inpassing afgedwongen of overeengekomen kan worden. Het gaat dus niet om de keuze 'kippenbedrijf zonder' en 'melkfabriek met' landschappelijke inpassing.

3. *'Realisering van het plan leidt tot een belangrijke reducering van stikstof-depositie op voor stikstof gevoelige natuurgebieden de Bruuk en het Rijnstrangengebied'.*

De werkelijkheid is ingewikkelder. Opheffing van het kippenbedrijf betekent dat de eerder vergunde stikstofdepositie toegevoegd wordt aan de reserve (depositieruimte) die de provincies in het kader van de PAS (Programma Aanpak Stikstof) beheren. De door bedrijfsbeëindiging vrijgekomen stikstof kan weer worden uitgegeven voor de groei van andere veebedrijven. Het opheffen van het kippenbedrijf leidt dus niet 1 op 1 tot minder stikstofdepositie op de nog altijd zwaar overbelaste Natura 2000-gebieden in onze gemeente.

Dan is er nog het bestemmingsplan buitengebied van de voormalige gemeente Groesbeek. Dat bepaalt dat er op een bedrijf geen toename van de ammoniakemissie mag plaatsvinden ten opzichte van de (feitelijke) ammoniakemissie op de datum van vaststelling van het bestemmingsplan (29 augustus 2013). Een en ander is vastgelegd in artikel 3.5 en 3.6. Op genoemde datum was het kippenbedrijf niet in werking. Mocht er toch gekozen worden voor voortzetting van de pluimveehouderij, dan zal de hiervoor benodigde stikstofruimte dus elders uit de omgeving weggehaald moeten worden.

4. *'De verwachte toename van verkeersbewegingen is beperkt en kan naar verwachting via de bestaande ontsluitingen worden verwerkt'.*

In de memo van de initiatiefnemer lezen we dat het aantal verwachte vrachtwagenbewegingen hoger zal liggen dan in april 2017 genoemd tijdens de informatiebijeenkomst, maar hoe de berekening is gemaakt wordt niet duidelijk. Het is een berekening uit de categorie 'op de achterkant van een sigarendoosje'. Dit is geen basis om nu al te concluderen dat het met de toename van het vrachtverkeer wel mee zal vallen. Bedenk ook dat één transportbeweging hetzelfde is als twee ritten, een heen- en een terugrit.

5. *'Binnen de gemeente is geen geschikte locatie beschikbaar op één van de bedrijventerreinen'.*

Dit zou waar kunnen zijn, wij hebben het niet feitelijk gecheckt. Echter, in een aantal omliggende gemeenten zijn zeer geschikte bedrijfslocaties beschikbaar, bovendien met een goede ontsluiting op een autosnelweg (o.a. Cuijk en Nijmegen). De op te richten melkfabriek is niet plaatsgebonden, niet gebonden aan Groesbeek, noch aan de gemeente Berg en Dal noch aan de regio. De melk wordt landelijk of zelfs van over de grens ingekocht en het eindproduct is voor de export. Daar is niets lokaals aan. Toevallig heeft de ondernemer hier via een veiling een agrarische locatie gekocht die hij nu hoopt om te zetten naar bedrijventerrein. Er is een groot overschot aan lege bedrijfsterrains in de provincies Gelderland en Noord-Brabant, en ook specifiek in de regio Arnhem-Nijmegen. Dit probleem is onderwerp van wijziging van de Omgevingsvisie van de provincie Gelderland (zie vergade-

ring Provinciale staten d.d. 13 december a.s.). Het is niet te verwachten dat de provincie en de betrokken regio zonder meer akkoord zullen gaan met uitbreiding van de thans beschikbare oppervlakte aan bedrijventerrein.

6. 'Realisering van het plan leidt tot extra lokale werkgelegenheid'

Werkgelegenheid is allang niet meer alleen een lokale aangelegenheid. Ook als de melkfabriek op een bedrijventerrein elders in de regio zou zitten, dan zouden er mensen uit onze gemeente kunnen werken. We leven niet meer in de tijd dat iedereen op loop- of fietsafstand in zijn of haar eigen dorp werkt. Er is overigens geen enkele garantie dat de fabriek t.z.t. in haar personeelsbeleid de voorkeur zou geven aan werkzoekenden uit de gemeente Berg en Dal. Daarnaast nemen we de door DDP genoemde werkgelegenheid (34 fte) voorlopig met een grote korrel zout. Wij kunnen ons voorstellen dat geïnvesteerd wordt in een volledig geautomatiseerd proces waarbij menselijke arbeid tot een minimum is teruggebracht. Overigens is onduidelijk of er alleen productie op de Dennenkamp moet komen, of ook sales en andere ondersteunende diensten.

Tot zover de argumenten uit de notitie van de gemeente. Maar er spelen meer zaken om rekening mee te houden:

II. Niet duurzaam

Een aantal serieuze milieuproblemen in Nederland is rechtstreeks verbonden met de (intensieve) veehouderij. Veevoer wordt grootschalig door multinationale ondernemingen verbouwd in landen zoals Brazilië waar goede regulering en milieuwetgeving veelal ontbreekt. Daarvoor wordt natuurgebied (oerwoud in het Amazonegebied) opgeofferd. Denk ook aan problematieken rond Roundup Ready soja en de afvoer/export van bodemmineralen met als gevolg bodemerosie en verminderde bodemvruchtbaarheid. Het veevoer wordt naar westerse landen getransporteerd (waaronder Nederland) waar het onder meer tot gevolg heeft dat hier bodem en grondwater sterk worden vervuild (mest/stikstofproblematiek). Vervolgens wordt de melk weer getransporteerd naar en verkocht in derde wereld landen en opkomende economieën waar lokale boeren hun broodwinning kwijtraken. In het kader van verduurzaming wordt overal gekeken hoe we met minder energie en met meer gesloten kringlopen (circulaire economie) de voedselproductie in de wereld kunnen verbeteren. De opzet van deze melkfabriek is absoluut niet duurzaam; het houdt het systeem van dreigende uitputting van de aarde in stand.

III. Grondwateronttrekking

Bijna alle melkfabrieken in Nederland (52 stuks) hebben een eigen grondwateronttrekking, omdat vanuit hygiënische overwegingen veel (schoonmaak- en) spoelwater nodig is. Veel fabrieken onttrekken meer dan 200.000 kubieke meter grondwater per jaar. Wij denken dat het nodig is om, voordat de gemeenteraad instemt met deze intentieverklaring, duidelijkheid te krijgen over de te verwachten onttrekkingen en de milieu-effecten daarvan in onze gemeente. Daarbij memoreren we de problemen van verdroging in o.a. de Koepel, de Groesbeek en De Bruuk.

IV. Landschap

Landschappelijk zou de fabriek op een wel zeer ongelukkige plek komen. Vanuit het hele Groesbeeks Bekken is er uitzicht op de locatie. Wij denken dat de aantasting van het prachtige landschap rondom Groesbeek op termijn ook negatieve gevolgen kan hebben voor het toerisme. Het huidige gebouw is al niet aantrekkelijk, maar blijft het daarbij? In de memo van DDP lezen we dat er een schoorsteen

van 20 meter moet komen. Ook moet het gebouw volgens de memo nu grondig worden gerenoveerd, terwijl op de informatieavond nog werd gesteld dat het gebouw 'ideaal' is. Welke aanpassingen zijn er nog meer nodig? Vergeet ook de bedrijfswoning niet.

Staat er eenmaal een melkfabriek, dan is uitbreiding ervan een serieuze mogelijkheid. Het is verstandig daar nu al rekening mee te houden. Het gemeentebestuur mag dan wel stellen dat zij (en de raad) beslissen over uitbreiding en dat de ondernemer niets kan afdwingen of zich op rechten kan beroepen. In werkelijkheid gebeurt het maar al te vaak dat de ondernemer tegemoet gekomen wordt, omdat bedrijfsverplaatsing niet haalbaar wordt geacht o.a. vanwege een te grote kapitaalvernietiging. En dan staat er uiteindelijk toch een melkfabriek van categorie 4 in het buitengebied.

V. (Vracht)verkeer

Wij denken dat de overlast veel verder zal reiken dan alleen de Cranenburgsestraat. De vrachtauto's komen niet alleen op de Cranenburgsestraat, maar moeten het dorp in en uit via de Wylerbaan en Nijmeegsebaan, en wellicht ook via de Maldense Baan, Wilhelminaweg en Breedeweg. De toename van het vrachtverkeer en de overlast daarvan zal door aanwonenden van al deze wegen gaan worden ervaren.

VI. Ruimtelijke ordening

Omdat blijkt dat industrie en bedrijvigheid vaak overlast oplevert, is in Nederland beleid gevoerd dat is gericht op het scheiden van bestemmingen. Daarom wordt bedrijvigheid geconcentreerd op bedrijfsterreinen. Een melkfabriek past niet in het landelijk gebied. Bovendien bestaat hier een reëel risico op precedentwerking. Het aantal boeren in Nederland neemt nog steeds af. Dat betekent dat er ook elders in de gemeente agrarische bebouwing vrij gaat komen. Kan die dan allemaal worden omgezet in industrieterrein? Aantrekkelijk voor ondernemers zoals DDP, omdat hiermee een enorme speculatiewinst op de grond wordt behaald. In de ambtelijke notitie B83 Bijlage 1a wordt daar al een voorschot op genomen door te stellen dat er mogelijk na 2025 stedelijke functies kunnen komen op de 4 ha grond die DDP heeft aangekocht. Tel uit je winst!

In dit verband is het goed om te wijzen op de zgn. Ladder van duurzame verstedelijking. DDP denkt dat er geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, omdat het bestaande gebouw wordt gebruikt. Een onderbouwing van de Ladder zou dan op basis van jurisprudentie niet noodzakelijk zijn. Dit lijkt ons wat te kort door de bocht. Het zou betekenen dat ieder agrarisch bouwblok met goedvinden van de betreffende gemeente omgezet kan worden in bedrijventerrein. Iedereen voelt wel aan dat dat nooit de bedoeling van de wetgever kan zijn.

Samengevat denken wij dat er veel redenen zijn om grote terughoudendheid te betrachten bij dit initiatief van DDP en kritisch te kijken naar de belangen van de inwoners van onze gemeente en van het milieu. Individuele raadsleden moeten in onze ogen volledige vrijheid hebben om, zodra alle effecten middels gedegen onderzoek helder geworden zijn, zonder last of ruggespraak hun mening te vormen. Deze intentieverklaring verkleint deze vrijheid en is bovendien niet vanuit de juiste uitgangspunten opgesteld. Niemand zit te wachten op een stinkende kippenstal, maar dat is vooralsnog geen reden om nu halsoverkop, zonder alle feiten te kennen, in te stemmen met een melkfabriek.

Hoogachtend,

J. de Valk
voorzitter